

Udgivet af et Interessentskab.
 Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
 Telefon 71.
 Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempel
 og forsendes gennem Postvesenet
 til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
 [Olsker, Rutsker, Rø og Klemesker

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1000 Eksempel
 og forsendes gennem Postvesenet i Allinge,
 Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemesker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
 bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
 for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
 saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
 Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
 Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
 koster 1 Kr. halvvaarlig.

De løse Jordlag.

Ved cand. mag. Axel Madsen,
 i „Vor Jord“.

III.

Sand, Ler, Mergel og deres Oprind.

1. Sandjord. Med Navnet Sand betegner man i daglig Tale og i Geologien en Samling temmelig fine Partikler. De finere Smaadele danner Støv, de grovere Grus. — Iøvrigt kan Sandkornene bestaa af yderst forskellige Stoffer. Sandet, der skylder op ved Havets Bred bestaar hovedsagelig af Minerale Kvarter (der ofte er glasklart eller mælkevidt. Det kan ridse i Glas). Herimellem findes dog ofte en Del Kalkkorn, hidrørende fra Havdyrskal-ler. Ofte findes der tillige sorte Magnetjærnkorn, (der kan udrækkes med Magneti) eller røde klare Korn af Minerale Granat, o. m. a.

Da Kvartern er den haardeste Bestandel i Sandet, vil alt andet slides op, idet Vandet tumler med Sandkornene; Sandet vil tilsidst blive rent Kvarterssand.

Sand (bestaaende hovedsagelig af Kvarter) findes foruden ved Havets Bredder, udbredt over store Dele af Danmark f. Eks. største Delen af Vestjylland. I sin Oprindelse har det intet med Havet at gøre, men skyldes Smeltevandsfloderne i Istiden. Af samme Oprindelse er det lagdelle Sand, der rundt om i Landets Bakker graves til Vejfyld.

Hvorledes Sand opstaar kan enhver let studere i Grusgravene. Man finder der talrige friske Granitblokke, bestaaende af Feltpat (rød eller graa), Kvarter (glasklar, mælket eller blaa) og sorte Minerale (Glimmer, Hornblend m. m.)

Men jævnslidet med friske Sten findes der talrige Graniter, som Arbejderne kalder „raadne“: de falder hen til Pulver. — Denne Hensigt er at Sandlaget er aflejret om Foraaret, naar Sne smeltningen be- vikkede en voldsom Vandtilstrømning; Leret er derimod afsat om Sommeren, naar Strømningerne ikke var stærke nok til at føre Sand helt ned til Lavningerne. En Aaring i Leret bestaar altsaa af et Sandlag og et Lerlag.

denne Oprindelse.

2. Ler. Dette Stof har fra Kultur-rens allerældste Dage været kendt og skattet for sin Plasticitet, d. v. s. Evne til i fugtig Tilstand at kunne formes og ved Indtørring beholde den givne Form. Ved stærk Ophedning i Ovne kan Leret brændes til Sten der er mere eller mindre ild- faste, alt efter Lerets kemiske Sammensætning.

Betragter man nærmere et Stykke af det i mange Teglværker anvendte og over store Dele af Danmark saa udbredte Moræneler, der i Overfladen er gull, men i større eller mindre Dybde blaa-graa, ser man straks, at det indeholder Sten og Sand. Det sidste føles let mellem Fingrene, selvom det maaske ikke straks ses.

Sten og Sand er Leret som saadant uvedkommende. De grovere Sten kan pilles fra, Sandet kan fjernes, idet man rører Moræneleret ud i en stor Mængde Vand og slæmmer. Ved passende Behandling faar man da tilsidst en ensartet „fed“ Masse: det egentlige Ler. Dette bestaar af ganske smaa Splinter af forskellige Muldarter og dernæst, som det væsentligste, af kulsure Salte, hvori Aluminium, Jærn, o. a. indgaar; desuden s. k. Hydroxyder af Jærn, Aluminium og Silicium. Disse Stoffer antager ikke Krystalform, saaledes som de fleste andre kemiske Forbindelser, og deres fysiske Egenskaber er af stor Betydning for Plantevæksten. Ler er altsaa i kemisk Henseende en Blanding af forskellige Forbindelser, hvori Kiselsyre (Silicium), Aluminium og Jærn spiller Hovedrollen, men desuden findes smaa Mængder af talrige andre Stoffer.

Ved Slæmningen af det sten- og sandholdige Moræneler, kunde sten- frit Ler skaffes. En saadan Slæm- ming foretager Naturen daglig for vore Øjne. Hvert Regnskyl skyller fra Lerbakkerne en Del Moræneler med sig, men Sandet heri „sætter sig“ snart paa Grund af Kornenes Størrelse. De fine Lerpartikler finder derimod først Hvile, hvor Strømningerne hører op i Vandpytter og lign. Steder. I større Maalestok er en lignende Slæmning foregaaet i Tiden straks efter Istiden. Vi finder som større eller mindre Pletter sten- frit Ler i mange Lavninger. Det er udslemmet af Moræneleret kort efter Istiden, da Plantevæksten endnu var sparsom i Danmark. I dette sten- fri Ler ses en tydelig Lagdeling, der fremkommer ved at en Sandstribes veksler med en Lerstribes. Man mener, at Sandlaget er aflejret om Foraaret, naar Sne smeltningen be- vikkede en voldsom Vandtilstrømning; Leret er derimod afsat om Sommeren, naar Strømningerne ikke var stærke nok til at føre Sand helt ned til Lavningerne. En Aaring i Leret bestaar altsaa af et Sandlag og et Lerlag.

Rundt om paa de danske Øer bruges stenfit Ler i Teglværkerne. I Jyllands magre Egne, er det, naar

det indeholder kulsur Kalk, for vær- didfuldt hertil; man bruger det til Jordforbedring som Mergel. At Mergel indeholder kulsur Kalk kan let paavises ved Hjælp af en Draabe Sallsyre eller Salpetersyre („Skede- vand“). Disse Syrer uddriver Kulsy- ren af den kulsure Kalk, og Mergel- len bruser op („koger“ som Hede- bunden siger.)

Mergel er iøvrigt et Begreb, hvis Betydning veksler fra Egn til Egn. I Moserne findes undertiden Kalk- lejringer med talrige Snegleskaller m. m. Det hele kaldes ofte Mose- mergel.

Paa de danske Øer er Mergel ofte kun de dybere blaa-graa og kalkholdige Lag af Moræneleret. Kildekalk kaldes ofte Kalkmer- gel, og det samme Navn tillægges i mange Egne af det nordl. og østl. Jylland urent Kridt. Fælles for alle disse Stoffer er, at de indehol- der kulsur Kalk. God Lermergel (f. Eks. stenfit, lagdelt Ler) inde- holder ca. 30 pCt. kulsur Kalk; men ofte bruges langt tarveligere Mergel, naar intet andet haves nær ved Haanden.

Hvorledes Ler opstaar, er ikke let at iagttage i Naturen. Her ma det være nok at sige, at Ler dannes ved Forvitring af faste Stenarter som Granit og lign.

Foruden Moræneleret og det sten- fri lagdelle Ler gives der mange andre Lersorter f. Eks. ældgamle, ildfaste Lersorter paa Bornholm.

Forls.

Hvad der kan tjenes paa 100 Kronen.

Den forbavsedede General.

—o—

Lige før Krigen brød ud, kom en af vore kendte Generaler tilfæl- dig i Besiddelse af en Aktie paa 100 Kr. i Dampskibsselskabet „Ves- terhavet“, der, som man ved, har været en rigtig god Malkke for adskillige kendte Mænd.

Generalen lagde Aktien i sin Skrivebordsskuffe og tænkte saa ikke mere over den Sag. Gang paa Gang fik han en Friaktie samt en runde- lig Dividende. Dividenden hævede han kontant, det var et udmærket Dyrtidstillæg til den ikke alt for store Officersgæde. Aktierne gæmte han hen til den første. Han havde indtil for kort Tid siden i alt for 4000 Kr. I Aarens Løb steg Kur- sen paa disse Aktier uafbrudt, de var en Overgang handlede til en Kurs af 2300.

For et halvt Aars Tid siden solgte „Vesterhavet“ hele sin Flaade til Dampskibsselskabet „Skagerak“ for en svimlende Sum. Og nu er Likvidationen omtrent endt. Alle „Vesterhavet“s Aktier er blevne ind- friede med Kontanter, og Generalen fik udbetalt — 64,000 Kr. De 100 Kr. har i Løbet af 4 Aar blevet til

64,000 Kr. Altsaa en meget fordel- agtig Pengeanbringelse.

Mest forbavset var Generalen og hans Familie. Det havde de aldrig drømt om.

Havearbejderne i November.

Af

Konsulent H. Gram, Sorø.

—o—

Det længselsfuldt ventede Tørre- vejr, som Midten af Oktober bragte, har fremmet Arbejderne i Havenne godt; men da Vejret tillige har holdt sig næsten uden Nattefrost, har navnlig Køkkenurterne været sene til at slutte deres Vækst, ja, sildig Kaal, Selleri og Porre staar endnu i frodig Udvikling, saa der bliver en hel Del af Oktober-Arbej- derne, som opsættes til ind i No- vember. For Havfrøavlens — med ganske faa Undtagelser — har Aar- ret været særlig uheldigt, og navn- lig alle de sildig modne Frøsorter kniber det at faa modne, især hvor der ikke er tilstrækkeligt med Tørre- skure til Eftermodning af det.

Køkkenhaven.

Foruden ovennævnte Arbejder er der nu nærmest Gødskning og Grav- ning. Hvor der ad Aare skal være Selleri, Porre, Kaal o. a. graadige Urter, spredes nu et godt Lag Stald- gødning, eller i Stedet herfor Latrin, som efterhaanden maa være blandet med Tørvestovelse; det nedgraves derefter. Har man velforraadnet Gød- ning, som fra et Drivbed, kan denne ogsaa lige saa godt spredes efter Gravningen, naar det er Barfrost. Jorden vil da næsten altid falde udmærket godt til Foraaret og blive tidlig tjenlig. Resten af Køkkenha- ven graves — eller pløjes — ogsaa nu, og i Vinterens Løb kan der saa spredes saadanne forskellige Hjel- pegødninger, som man ofte har let og billig Adgang til; Vejafskræbning, særlig paa muldrig Jord, og til Rod- urter, Ærter og Bønner; Rabataf- hugning (hvori der dog gerne er en Del Ukrudt) paa alle Slags Jord og særlig til Kartoffler; Mosejord og Tørveaffald paa muldfattig Jord til alle Slags Urter og helst med et Tilskud af Kalk; Damoprensning, der navnlig fra Gadekær er meget kvælstofrig, passer bedst for let Jord og til graadige Urter; Kalkaffald, f. Eks. fra Sukkerfabrikerne, Kalkovne osv., bruges næsten overalt i Haven og særligt til Ærter, Bønner og i Frugthaven; Kompost ligeledes over- alt, særlig paa muldfattig Jord og til de grovere Urter, samt til Blome- og Kirsebærtræer og Frugt- buske. Alt saadant kan, brugt med Omtanke, i høj Grad mindske Bru- gen af den dyre Staldgødning, og navnlig hvis man tillige kan give Kunstgødning i det tidlige Foraar.

De kælner Urter, som Artiskok og Estragon, dækkes ved indtræden- de Frost med halmet Gødning, Tang eller Løv, og efter at der er gravet

mellem Jordbær o. a. fleraarige Ur- ter, spredes der et Lag Gødning eller Tang. Foretrækker man — i Stedet for at tage dem op — at lade de vinterhaarde Urter som Scor- zonerod, Havrerod, Pastinak, Peber- rod og Jordskok blive staaende paa Voksestedet, hvor de unegtelig bedst holder deres Smag og Næringsstof- fer, maa de dækkes frostfrit, saa man ogsaa kan faa dem fat til Vin- ter. Urtekulen dækkes først ved indtrædende haard Frost.

Har man Køkkenhaven inddelt i regelmæssige Afgrødeskifter, bør et eller to løsnes dybt i Vinterens Løb ved Undergrunds- eller Kulegrav- ning, hvorved Undergrunden ven- des op oven paa Madjordslaget, bør kun bruges, hvor dette er tykt eller Undergrunden er god. Under- grundsgravning, hvorved der ikke saadan vendes op og ned, kan der- imod bruges overalt uden Fare.

Frugthaven.

Efteraarsrengøringen blev omtalt i sidste Maanedsoversigt og bør udføres nu, naar Bladene er faldne; de sammenrives og fjernes eller nedgraves overligt, men dog omhyg- geligt. Ældre, forsømte Træer med Mos og løse Barkskæl skrubbes el- ler skræbes rene, og det gaar nem- mest i fugtigt Vejr; alt det afskræ- bede opsamlles paa udsprede Maat- ter og brændes. Derefter sprøjtes Træerne grundigt igennem med Blaastensvand, Frugttrækarbolineum eller Svovlkalk, saa vidt det er at faa, og endelig efteraarsbehandles Jorden. Rigtbærende Træer faar Gød- ning (se ovenfor) i Vinterens Løb, hvorimod det kan være raadeligt at spare paa den til de kraftigt vok- sende, som endnu ikke vil bære.

Det er nu den bedste Tid til Ny- plantninger, baade af Frugttræer, Frugtbuske, Læ- og Hækkeplanter, hvor Jordbundsforholdene er gode. I for fugtig, moseagtig eller leret Jord bør Plantningen i Reglen vente til Foraaret. Ved Plantning af Frugt- træer graves Hullerne rigeligt brede, saa Rødderne kan spredes ud til alle Sider, medens de ikke graves dybere end 35—45 cm.; ellers lokkes Rødderne for meget ned i den raa Undergrund, og er denne sær- lig uheldig (kold og fugtig), bør der lægges en bred, flad Sten i Bun- den af Hullet eller støbes en Cemen- tplade, som maa være lidt hø- jere paa Midten end ved Siderne; er Jorden derimod let og tør, maa dette fraaades, og til Dværgtræer er det i Reglen heller ikke saa nød- vendigt, som til Vildstamme- træer, hvis Rødder gaar langt dybere ned.

Træerne plantes i den rette Dybde, d. v. s. Dværgtræerne sættes saa dybt, at Forædlingsknuden kommer lige i Jordoverfladen eller 2—3 cm. under denne, medens Vildstamme- træerne sættes nøjagtig i samme Dybde, hvori de stod i Plantesko- len, hvad man let kender paa Barkens Farve ved „Rodhalsen“.

Er Jorden sandet eller gruset, er Tørvejord eller Kompost, men

det ikke gavnligt at iblande udluftet Staldgødding; denne eller Tang spredes derimod i et lille Lag oven paa for at dække mod haard Frost. Frugten bør opbevares køligt, men frostfrit, mørkt og i frisk (ikke indesluttet eller muggen) Luft. Træk maa dog saa vidt muligt undgaaes, da Frugten ellers let fordampes for meget og rynker. For fugtig Luft fremmer derimod Rodsvampens Trivsel.

Blomsterhaven.

Med det milde Vejr har den holdt Floret godt, men man bør dog nu forberede sig paa at dække Roser, kælnere stedsegrønne, Slauder osv., foreløbigt let med lidt Løv, Tang eller halmet Gødning, og senere maaske lidt Granris. Haven faar den sidste Rengøring; Bede og Rabatter gødes og graves, og hvor der er plantet Nelliker, Forglemmigej, Stedmoder eller lignende, kan det være raadeligt at lægge et lille Lag Granris over, særlig hvor Høns og Hunde har Adgang.

Stuernes Potteplanter vandes nu med Forsigtighed, og de, der har deres Hviletid om Vinteren, som Roser, Fuchsier, Pelargonier, Hortensier osv., faar kun ganske lidt Vand og stilles køligt, f. Eks. i en frostfri, helst dog lys Kælder, hvorimod de, der nu snart har deres Vokse- og Blomstringstid, vandes ret rigeligt og bør staa i et varmt og solrigt Vindue. Sidst i November — og siden holdvis — tages nogle Hyacinther og Tulipaner frem til Varmen; faar rigeligt med Vand og holdes først mørkt med Mos eller Kræmmerhus over; naar Knopperne viser sig, stilles de frem i Vinduerne. Palmer og lignende, som staa i varme Værelser, maa vandes ret rigeligt, medens de, der staa køligt, kun bruger lidt Vand.

En ugentlig Overbrusning med rent, lunket Vand ynder de allerflestes Bladplanter, og det holder dem ofte fri for Skjold- og Bladlus.

Savnet og Sorgen.

Den, som har levet en Dag i Sorg og atter fundet sin Glæde, smykker sit Hus og finder med Fryd, at det er herligt at græde.

Den, som har levet et Aar i Kval, og sent Befrielsen rejrer, smiler ad Dagens Vejr og Rusk og drømmer, at Lykken sejrer.

Den, som fik bygget sit hele Liv af triste, nagende Dage, ham falder Graaden som letkøbt Smil og Smilet som bitterlig Klage.

Aldrig skabtes en Lykke fuldt og aldrig en skyggeløs Morgen, fuldbaarne lister i Verden om alene Savnet og Sorgen.

Viggo Stuckenberg.

Endelig —

Verdenskrigen er endt!

Den sluttede en regntung Novembertag efter at have hærget Jorden i mere end fire Aar. Med eet brød Historiens mægtigste Krigerstat sammen, den, som troedes uovervindelig, den, som Aar efter Aar havde modstaaet en Verden i Vaaben. Dens Kraft var kæmpemæssig, dens Udholdenhed beundringsværdig. Men dens Skæbne var beseglet, da de hundrede overseiske Millioner sluttede sig til dens europæiske Modstandere. Og nu er Svædet slaet ud af dens Haand. Vaabenløs maa den modtage Fjendens Betingelser.

Enhver, der tænker, føler og forstaar, bliver stille i dette Øjeblik —

et af de mest gribende og et af de betydningsfuldste, Menneskeheden har oplevet.

Med Skælven mindes man de Sensommerdage, da Spændingen steg fra Time til Time og hver Døgn bragte nye Krigerklæringer. Man mindes Uroen, Utrygheden, Ængstelsen — ja, hvorfor ikke sige det rent ud, Frygten for alt det vældige og forfærdelige, som nu skulde til at begynde, først og fremmest Frygten for at vort eget lille Folk skulde blive suget med ned af Malstrømmen. Kun faa, meget faa, tænkte den Gang udover Krigen. De standsede ved selve det, som laa for og naaede ikke længere. Det rummede i sig selv nok af knugende Pine. Og hvem anede det mindste om det, der vilde komme bagefter — hvor skulde man faa saadanne Anelser fra?

Igen gennem fire Aar slæbte Menneskene sig frem under Trykket af den uendelige Krig. Ingen saa Udvejen. Ingen begreb, hvornaar og hvorledes den kunde bringes til Ophør. Utalte Gange har man sagt til hinanden i disse Hundreder og atter Hundreder af Dage: Skal dette hold aldrig faa Ende? Skal Europa føres til Afrundens Rand? Og der viste sig stadigt intet Lyspunkt, der skimtedes ikke saa meget som en spæd og bleg Straale, der varslede om en lysere Fremtid. Kun eet husede man i disse Aar, de Ord, som Lord Kitchener havde udtalt, da han blev spurgt om, hvor længe han mente Krigen vilde vare: „Det ved jeg ikke, men jeg kan sige Dem, at den begynder om tre Aar!“

Længe efter, at denne store Soldat var død, stod hans Ord for de fleste som Udtryk for den trosseløse Uhygge. Først efter tre Aars Forløb skulde Krigen for Alvor begynde!

Nu er det fire Aar siden, at Lord Kitchener lod disse Ord falde. Kun eet Aar er forløbet, udover den Frist, han satte for Krigens Begyndelse. Og nu er den endt! Virkelig sluttet for Alvor og endelig bragt til Ophør. I Mandag Formiddag paa Slaget Elleve lod Kommandoorden over hele den 5—600 Kilometer lange Vestfront: „Hold ind —!“ Og i samme Nu blev Kanoner og Geværer tavse — og de skal ikke tale mere. Løbene er allerede kolde, og de vil ikke mere komme til at gløde.

Thi derom hersker der ingen Tvivl: Den Vaabenstilstand, som nu er traadt i Kraft, er ikke en Vaabenhvile, men Krigens Ophør. Freden er vel endnu ikke bragt i Stand, store Opgaver forestaar endnu, mægtige Problemer skal løses, før de endelige Dokumenter underskrives. Men Kampen er endt og vil ikke mere blusse op. Krigen er sluttet.

Den førte til det totale Nederlag for Centralmagterne. Hvis nogen skulde være i Tvivl om denne Kendsgerning foinden, maatte de Vaabenstilstandsbetingelser, som Tyskland akcepterede, have overbevist ham. Tydeligere end igennem disse 18 Punkter kunde Nederlaget ikke demonstreres. I sin Henvendelse til Præsident Wilson med Anmodning om Mildelse, kalder den tyske Udenrigsminister disse Betingelser for Tilintetgørelse. De er alligevel blevet modtagne af den nye tyske Regering. Dermed er alt sagt.

Det er rigtigt, at de Allieredes Betingelser er haarde, det er ogsaa muligt, at den meget omfattende Aflevering af Jernbanemateriel vil vanskeliggøre Transportforholdene saa meget, at det kan paavirke Ernæringsituationen i Tyskland, der i Forvejen er kristisk. Og det er naturligvis ogsaa muligt, at dette

Igen kan indvirke paa de almindelige socialpolitiske Tilstande i Riget. I Fald de Allierede i deres Krav om Udlevering af Transportmateriel virkelig skulde være gaaet saa vidt, at det yderligere vil ramme det tyske Folks Ernæringsmuligheder vil de formentlig — ogsaa for deres egen Skyld — indrømme Lempelser. Ingen, heller ikke de Allierede, er interesseret i at gøre de indre Forhold i Tyskland mere truende, end de allerede er.

Og tilintetgørende i videre Forstand vil Vaabenstilstandsbetingelserne ikke være. De sprænger vel det tyske Riges hidtidige Verdenspolitik og gamle Regeringssystemer, men ingen selv nok saa haarde Vaabenstilstandsbetingelser vil være i Stand til at knuse et fredeligt og ærligt tysk Folks Fremtidsmuligheder.

„Dg. Nyh.“

I en Menneskealder

har Fru Staw været Distriktsjordemoder for Nordbornholm og har med Glæde og Energi og paaskønnelsesværdig Dygtighed taget mod Tusinder af nye Verdensborgere. — Det er en anstrængende og opslidende Virksomhed; mange Ture i barske Vintertæller og Mangel paa Nattesøvn nedbrødte ofte altfor tidlig Helbredet. Dette er formentlig Grunden til at Fru Staw ønskede sin Afsked som Distriktsjordemoder med Pension fra 1. Oktober. Det er vist et almindeligt Ønske, at Fru Staw i mange Aar maa nyde Glæde af sin tidligere Virksomhed.

Autoriteterne har derefter besat Distriktsjordemoderembedet med Fru Melby-Christiansen, der er en Elev fra Rigshospitalets Fødselsafdeling og bestod Eksamen med 1. Karakter. Som Reserve-Jordemoder begyndte Fruen sin Virksomhed i Rønne, hvor det hurtigt lykkedes at faa en betydelig Praksis.

For os her paa Nordlandet er det en Betyggelse at faa dygtig Afløser til Distriktsjordemoder-Embedet, og Fru Melby-Christiansen, der har taget Bopæl ved Allinge Sygehus, vil sikkert hurtigt vinde sig nye Venner og en god Praksis.

A. B.

Rettelse.

I Hr. O. Christensens Artikel angaaende personlig Frihed er Ordet personlig udeladt i fjerde Linie for oven, hvilken Forglemmelse forhaabentlig ikke har virket forstyrrende paa Læsningen.

Vi tænker heller ikke, at det er Grunden til at Formanden for den lokale Forening for personlig Frihed endnu ikke har afgivet sit Gensvar, skønt Definering af den i vor Tid om sig gribende Frihed i og for sig kan være vanskelig nok.

Red.

Bladfantasier.

Socialens vise Orakel i Nexø, Hr. K. A. P., er i Onsdagsbladet ude med en længere Artikel med ovennævnte Overskrift.

Det er ikke første Gang K. A. P. lægger Hjernen i Blød, for om muligt at finde Midler til at komme de generende Bladkonkurrenter i Allinge og Nexø til Livs, og da der oprulles delvis nye Perspektiver, muligt som Følge af Socialdemokratiets fremtidige dominerende Indflydelse, kan vi ikke undlade at beskæftige os med dem.

Efter at have givet det læsende Publikum nogle Skoser, fordi det ikke kritikløst sluger raat og usødet alt, hvad de politiske Blade serverer for dem, opstiller han en Kalkule over et Dagblads aarlige Driftsom-

kostninger, der nok skal faa Smaa- byernes eventuelle Ønsker om en selvstændig lokal Avis — til at forstumme.

Men — siger han:

„Ved Siden af Smaa- byenskerne om at faa „sit eget Blad“ — og derved faa forøget Bladenes Antal — gaar den Tale, at „vi har altfor mange Blade“; man kunde godt staa de tre Dagblade sammen til et! — Saa kunde hvert Parti have sin Textafdeling i dette Fællesblad, og saa — det er ikke det mindst vigtige — saa behøvede man kun at avertere i et Blad i Stedet for nu i tre.

Man forstaar, at denne Betragtning gør Lykke blandt Købmænd og andre, som averterer meget. Der gøres nemlig Regning paa, at Bekendtgørelserne i et saadant Fællesblad kun vilde koste en Tredjedel af, hvad det koster at avertere i tre Blade. Om denne Beregning vilde staa til, er dog et stort Spørgsmaal.

Men ogsaa Bladenes Læsere taler stundom om en Fællesavis. Adskillige Bladlæsere vil ogsaa gerne læse, „hvad de andre siger“, men de har ikke godt Raad til at holde mere end et Blad. Den Tale kan der jo være noget i. Men der er vist ingen Udvej til at faa oprettet et saadant Fællesorgan eller Allemandsblad. Sagen er jo, at et Dagblad ikke alene er et Efterretningsapparat, det har tillige den Mission at forfægte visse Anskuelse, navnlig politiske. Men det samme gælder jo for Resten de religiøse Blade. Hvorfor har man saa mange af disse? Kunde ikke et Fællesblad for alle religiøse Retninger være nok? Og hvorfor har hver Retning sine særlige Missionshuse og sine særlige Prædikanter? Det vilde jo være langt billigere at staa det hele sammen i en fælles Gryde.

Men det gør man ikke. Hver Retning opretholder sine særlige Forkyndere — akkurat lige som hvert politisk Parti opretholder sine Blade.

Dermed skal ikke være sagt, at de nuværende Bladforhold aldrig kan blive anderledes. Fra flere Sider har man i vore Dage udtalt Ønskeligheden af, at Annoncevæsenet maatte blive helt udskilt fra Bladene. Man har tænkt sig Annoncevæsenet overtaget af Staten, f. Eks. af lokale Statstidender. Man har jo da ogsaa adskillige Tidsskrifter, som ikke optager Annoncer. Men Følgen af en saadan Ordning vilde jo blive, at Bladene blev omløst dobbelt saa dyre at holde. Thi Indtægten af Annoncer er for alle Dagblade en Indtægtspost, som ikke kan undværes, uden at blive erstattet paa anden Maade.

Paa den anden Side vilde jo Pressen faa en friere Stilling, hvis den blev skilt af med Annoncevæsenet. I alle Lande har man gjort den Erfaring, at naar Kapitalister „støtter“ visse Blade med store Annoncer, forlanger de til Gengæld en vis Indflydelse paa Bladenes Ledelse. Og i hvilken Retning denne Indflydelse gaar, kan man tænke sig. Den gaar naturligvis i samme Retning, som naar visse Forretningsfolk udgiver deres egne Annonceblade med Tekst. Men Indflydelsen paa Dagbladene er farligere, fordi den er skjult. At skille hele Pressen af med Annoncevæsenet, er derfor en Tanke, som droftes.“

Vi takker K. A. P. for disse sidste Udtalelser, der varsler om lidt mere Frihed og Tolerance indenfor Socialdemokratiet og viser, at Politikere endelig er begyndt at faa Øjne op for, at ogsaa lokale Interesser kan have deres Berettigelse og ikke vedblivende kan bindes indenfor de storpolitiske Rammer.

Forhaabentlig faar da i en nær Fremtid ogsaa Allinge-Sandvig Byraad Tilladelse til at avertere Byens Bekendtgørelser i det lokale Blad; thi vi antager ikke, at Byens „lokale Statstidende“ ogsaa skal trykkes — i Rønne.

**Drivremme,
Remsamlere,
Smøreolier,
Diefander.
Allingø Kolonial- &
Produktforretning.**

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 17. November.

Ols Kirke Kl. 9 1/2 Skrm. Kl. 9.
Allinge Kirke Kl. 2. Skrm. Kl. 1 1/2.
Om Eftm. Kl. 4 taler A. M. Dam i Tein Missionshus.
Mandag Alten Kl. 8 Møde for K. F. U. K.
Onsdag Kl. 7 1/2 Samfundsmøde, Esajas 55.
Torsdag Udsalg i Tein Kl. 3, og Kl. 7 1/2 Møde for K. F. U. M. i Allinge.

Humledal Mejeri

Sedler til Rekvistion paa Kild og Svinemel til Malkekvgvæ uddeles paa Mejeriets Kontor førstkomende Tirsdag fra Kl. 2—4 og paa Rø Afholdshotel førstkomende Onsdag fra Kl. 2—3 Eftm.

Bestyrelsen.

Runkel Roer

og et mindre Parti Guleroer er til Salg hos

Peder Nielsen,
Syd for Tejn.

Olsker RØ.

Sygeplejeforeningen holder ordinær Generalforsamling i Olsker Forsamlingshus Fredag d. 22. ds. Kl. 3 Eftm.

Bestyrelsen.

Ægte Tobak

Cigarer. Cigaretter Ægte Vine og Spirituosa sælges til rimelige Priser.
Købmand Bidstrup,
Sandvig

Nyestærke Staldbøre

fra Fabriken Darup
sælges i

Nordlandets Handelshus.

Gødningkalk fra Lager.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Christian Soendsen

Bog- og Papirhandel
Bogbinderi

Telefon 90 Nexø

Røgede Medisterpølser

Bayerske Pølser
Blodbudding
hjemkommer hver Lørdag.
J. B. Larsen.
Telefon Allinge 12.

Blandet Frugtsaft

Hindbærssaft
Hyldebærssaft
Jordbærssaft
Kirsebærssaft
Ribssaft
Solbærssaft

Allinge Kolonial- Produktforretning

Vi har rigeligt Lager af:

Drænrør
1/4" — 1 1/2" — 2" — 3" — 4"
Fuldbændte Mursten Nr. 1
Haardbændte do.

og sælger til laveste Dagspris beregnet frit tilkøbt heri Byen og Omegn.

Nordlandets Handelshus

Jagten

er strengt forbudt paa uundertegnedes Jorder.

Bækkegaard, Bakkegaard, Abildgaard, Kari Drejer og Chr. Pedersen, Præstetj. cl.

3 frostfri Pumper

1 1/2"

1 Køkkenpumpe

1 1/4"

2 Ailepumper 2"

Jærnrør og Bundventiler hertil, ældre Indkøb — og sælges derfor meget billigt.

Nordlandets Handelshus

Olsker.

Statens Brændselsgodtgørelse udbetales Fre dag den 22. November Eftm. Kl. 2 i Olsker Forsamlingshus og Lørdag den 23. November Kl. 2 Eftm. i Tein Skole. Personligt Møde udbedes, da der skal kvitteres for Beløbet.

Brændsels-Tillidsmanden, Janus Hansen, vil være tilstede og modtage Betaling for leveret Brænde.

Sogneraadet.

Stearinlys

kan købes i Olsker og Tein Brugsforeninger. Hver Husstand har Ret til at købe 1/3 kg

Sogneraadet.

Ærede Landboere!

Opmærksomheden henledes paa, at de Træskostøvler, som jeg udbød til Salg her i Bladet forleden, nu er solgt. For til de Priser, som jeg sælger til, kan Folk sagtens

købe!

Men jeg har faaet hjem igen et Parti Støvler, som er af samme Kvalitet og Holdbarhed, og som jeg sælger

billigt!

saa Folk, der køber Støvler hos mig endnu inden Jul, vil sikkert gøre en god Forretning. Jeg har ogsaa Støvler til Smaafolk, eller med andre Ord: i smaa Numre, som sælges billigt

i

M. Lunds Træskoforretning,

Lindeplads, Allinge.

Gummifrakker.

Et Parti Damefrakker udsælges ekstra billigt.

Nordlandets Handelshus

Nedfaldne Æbler

er til Salg. 8 Øre Pd.

Charles Nielsen, Kokkeløkke pr. Allinge

Prima

Maskinolie

Cylinderolie

Konsistent Fedt

Vognsmørelse

anbefaler

Nordlandets Handelshus,

Carbidlygter

af nyeste Konstruktion med Vandregulator, lavede af svære Staalplader, anbefales,

Lamper

af Voss Fabrikat er nu igen paa Lager,

Firkantede Lygter og Olielamper

Nogle nye Transportspande er endnu paa Lager.

Harald Petersen, Allinge.

STRØMPE

til voksne og Børn samt Stoppegarn i sort, graat og normal billigt i

Nordlandets Handelshus

Kaalrabi

er til Salg. 4 Kr. Td. Billet mrk. „Roer“ modtager Bladets Kontor.

Skindvarer,

Kraver og Muffer

i nyeste Faconer, forefindes i stort Udvalg i

Nordlandets Handelshus

2 Skærveslagere

kan faa Beskæftigelse til Vinteren.

V. Sørensen, Borre.

Saltet Hellefisk

Saltet bornholmsk Torsk

Letsaltet Klipfisk

Letsaltet Kliplanger

Fuldvirket Klipfisk

haves paa Lager og anbefales til billigste Dagspris.

F. B. Larsen.

Telefon Allinge 12.

2 Stenhuggere

kan faa lønnende Arbejde hele Vinteren.

Borrelyngens Stenhuggeri.

Bestillinger paa

Fersk Torsk

modtages gerne.

F. B. Larsen.

Telefon Allinge 12.

Strikkede Oldklude

købes til Maksimalpris i

Nordlandets Handelshus

Gammelt Jærn,

Kobber, Messing, Tin, Zink, Bly, Gummi og Hestehaar købes.

Træskomg. L. Larsen.

Chokolade og Cacao

faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar samt al Slags Bødkerarbejde haves paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,

Telefon Hasle 105.

Prima Hvedemel.

Bagepulver
Citronessents
Mandellessents
Vanilleessents
Vanilietabletter
Vaniliesukker
Vaniliestænger
Kardemomme
søde Mandler
bitte do.
Rosner

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Store pæne Lødekvier

er til Salg eller Bytte med Slagte- kreaturer.

Jensen, Heslegaard.
pr. Tejn St.

Klemensker Snedkerforretning

anbefales.

Telf. Kl. n 13. L. Pihl.

Nørresundby Gødningsskalk.

Af Ladningen, som er ankommen, er endnu nogle Læs usolgte. Vær saa god at give os Bestilling herpaa snarest.

Nordlandets Handelshus.

Prima Hamp og Manilla-Tovværk

anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Kaffe.

En prima Erstatning herfor er

Solo

Normal

Malt

Kaffe-Surrogat.

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Muslingemel til Hønsfoder.

Vort patentannede Muslingemel til Hønsfoder har ved foretagne kontrollerede Forsøg givet et Merudbytte i Ægproduktionen af over 100 pCt.

Hønsene betaler dette Foder igennem en forøget Æglægning med indtil det femdobbelte af Udgiften.

Muslingemelet er fremstillet i absolut holdbar Kvalitet.

Muslingemelet leveres i plomberede Sække a 25 kg,

og hver Sæk indeholder Brugsanvisning.

Prisen er 45 Øre pr. kg i hele Sække.

Langelandskorn, Odense.

Langelands Muslingemel faas en gros & en detail hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning,

H. Gram, Gudhjem.

Hasle og Omegns Brugsforening.

Forlang udtrykkelig

Langelands Muslingemel.

Øbler. Øbler

købes

i større og mindre Partier.

God Pris for holdbare Sorter.

Elf. 25. Mathias Jacobsen, Allinge.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

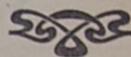
CLOËTTA ALBA

Spise-Chocolader

Prisliste

fra

Magasin du Nord's Udsalg i Allinge.

Lange Dameulsters

fra Kr. 52—130

Spadserdragter,

blaa Serges fra Kr. 85—225

do. kulørt Stof fra Kr. 68—80

Sorte Klædesfrakker

fra Kr. 50—64,50

Regnfrakker fra Kr. 18—36,—

Covercoatfrakker 37,—

Kostumefrakker 85—175,—

Nederdele 19,80—49,—

Bluseliv, Flonel 4,25—10,85

do. Uld 12—28,50

do. Silke 8,35—28,—

do. Lasting 11,25

do. Alpacca 12,—

Moirestøfter 5,75—11,50

Flonelsstøfter 8,—

Hvide Støfter

med Feston 4,50—8,—

Normal Underliv 2—5,25

do. Benklæder 4—6,25

Strømper, hel Uld 4—8,—

do. halv Uld 6,—

do. Bomuld 4,25—5,—

Korsetter stort Udvalg 3—15,—

Korsettskaanere 1—6,25

Uldtrøjer, hel Uld 6,25—6,75

Pynteforklæder 1,85—5,25

Husholdningsforklæder

4,25—6,50

Jersey Handsker 2,50—4,00

Uldvanter 2—3,75

Skindhandsker Ru, Glace 6,—

Lafbælter 2,50—4,50

Skindbælter 1,50—3,50

Uldhuer 5,85

Stofhuer 6,50

Stofhatte 12,—

Flojlshatte 12,—

Skindfraver prima Kvalitet

21—60,—

Muffer 23—40,—

Pyntefraver 1—3,50

Prima Serges

pr. mtr. 28—32,—

do. Kjøletøj

pr. mtr. 6—8—10,50—12,—

do. Hvergarn 4,75—6,—

Koul. Kostumestoffer

16—22,—

blaa Cheviot 14,50—21,—

J. P. Sommer.

Vi har faaet nye
Sendinger af:

Stærke Murgryder

80—100—120

af den rigtige flade Facon

samt

Fyrdøre, Renseluger

Store Riste

i flere Størrelser.

Ildfaste Sten, Ler og Cement.

Priserne ere rimelige i

Nordlandets
Handelshus.

Kløverfrø, Græsfrø, Roefrø.

Vær saa god at gøre Bestilling efter Behov til Foraaret 1919. Alt det finkornede Frø som Rødkløver, Alsikke, Gulkløver, Kællingetand og Lucerne, er der meget knapt om, og det vil blive rationeret. - Af Græsfrøsorterne er der derimod en rigelig dansk Avl i gode Kvaliteter - og ligesaa af Roefrø. - Regeringens Maksimalpriser af 1. November 1918 ere gældende ved Salg af Frø.

Nordlandets Handelshus.

Ekstrafin norsk Spegesild

i hele, halve og kvart Tønder anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Hvedekiid, Svinemel, Affaldsfoder til Swin.

Havre. Byg og Blandsæd

sælges, naar Kornnævnets Udleveringssteder afleveres.

Maksimalfoder er daglig ventende.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Stort Udvalg

Carl Lunds bekendte blaa Emaljegods

til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Nye

Roeskærere og Roeraspere Kartoffelmøller, Kartoffelkogere

Roeknive, Røgrebe, Røkurve

Raspetromler.

Nordlandets Handelshus.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter

Morsø Ovne

ndnytter al Slags Brændsel paa bedste Maade og ere bekvemme at regulere

Stort Oplag i

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Melasse

bortsælges til Svinefoder.

Pris 27 Kr. pr. 100 kg.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Printzenskjold.

Fortælling af Dr. phil. A. P. Adler.

—o—

Tiende Kapitel.

"Jeg har sagt dig," sagde Willem Klausen til sin Søn, "at Guvernøren kommer idag, ret snart, hos Onkel Jens. Men vær betænkt paa det Tilfælde, om han slap derfra. Hvem var da nærmere til at stoppe ham end vi, der boe ligeoverfor? Du kan jo ligge rolig i Gavlen og tage Sigle paa ham. Og jeg har jo sagt dig, at det i slige Tilfælde ikke kommer an paa Maade eller Midde."

"Ja vist kan jeg skyde ham," svarede Lange Klaus, "men jeg har aldrig før skudt Mennesker. Jeg er ikke bange for ham, men jeg er bange for Vor Herre."

"Vor Herre, eller som du nok heller vilde sige, Øens Aand, den underjordiske Konge, siger til os," svarede Willem Klausen, "udret min Villie; Alle ere jo enige, sæt den Ting igennem. Vi ere Aandens Redskaber, dens Lemmer; thi selv kan den ikke legemlig handle henede. Har jeg Ret i det?"

"Ja vist," svarede Lange Klaus eller som hans egentlige Navn var, Klaus Høg.

"Naa, hør saa videre," vedblev Willem Klausen; "skulde Aanden bejlene sig af luttet saakaldte gode Midler, saa fik den Intet udrettet; den kunde da ikke bruge nogen af os, thi vi ere uværdige. Selv om den store Moses, hedder det jo, at Djævelen vilde lægge Beslag paa ham som sin Ejendom, da han var død, men ikke turde, fordi Michael, den Over-Engel, tog ham i Forsvar. Lad Tingene ske, siger jeg, saa har vi et stort Forsvar i, at den skete, og det kommer da ikke saa nøje an paa Middel, Tid, Sted og alle saadanne Smaating. Maaske du heller vil sende Bud over til Printzenskjold og sige: tag dig jagt, Kl. 5 1/2 præcis i Aften, vil jeg skyde dig."

"Jeg forstaar mig ikke rigtig paa det," svarede Lange Klaus; "desuden har jeg ikke en eneste Kugle løst."

"Til det Bedste er Intet for godt," svarede Siffaderen og rev en Sølvknap af sin Kjole. "Paa en Højtidsdag maa man gøre lidt Stads af Kuglen; det er intet almindeligt Menneske vi skyde. Til en Kongeskaal, kommer man sommetider en Perle i Glasset; kom denne Knap i din Pokal."

Idetsamme kom Printzenskjold ridende ind med sit Følge.

Da Printzenskjold kom til Byen, stiplede der straks en Del omkring ham og hans Hest, men ingenlunde i uvenskelig Hensigt. Hver især bad om, at Guvernøren dog vilde tage ind i hans Hus. En sagde: jeg har selv fire Hestes Avl og Plads til Guvernørens Følge. En anden sagde: jeg boer nær Havnen og haaber, Guvernøren tager ind til mig. En tredje sagde: jeg boer ligeoverfor Raadstuen, paa den store Plads, om Guvernøren vil gøre mig den Ære. En fjerde, der saa at sige, holdt i Hestens Hale, for at høre med til Følget, kom ikke til Orde, og saaledes gik det flere.

Printzenskjold steg af og tog ind hos Willem Klausens Genbo og Onkel, Borgmester Jens Lauritzen, fra hvis Hus man snart hørte en Trætte, der ved sin Højresthed bragte Folk til at standse.

Idetsamme kom Jens Kofod.

"Saa I her ved Døren og hold Vagt, at ingen Svensker kommer ind," sagde han til Fændrich og Klaus Nielsen. "I andre, hvem der vil følge med mig ind i Stuen i rask, Gummeløs, Risom, lad os skynde os."

Da Fændrich og Klaus Nielsen stod paa Vagt ved Døren, sagde Fændrich til Klaus Nielsen: "Er det sandt hvad man siger, saa faar Guvernøren undertiden Berserkergang. Han faar da syv Mænds Kraft, lig den tyske Sigfred, og skal kunne rykke Træer op, lig Sigvard Snarensvend. Er det sandt, saa kunne vore Kammerater derinde faa nok at gøre med ham."

I det samme kom Borgmesterens Pige forbi.

"Aa Cillie," sagde Fændrich, "tjen mig i, at gøre dig et Ærinde ind i Stuen, og kom snart ud og fortæl os, hvorledes det gaar til."

"Hvad skulde det være for et Ærinde," spurgte Pigen.

"Aa, ind med dig, Cillie," sagde

Fændrich, "i Fruentimmer er jo fulde af luttet Ærinde."

Pigen gjorde sig et Ærinde ind og spurgte, om der var noget hun maatte gæstbyde paa, og i det samme, som for at gøre Plads paa Bordet til Beværtningen, strøg hun et Par Pistoler, der laa Guvernørens Arm nær, i sit Forklæde og forsvandt.

Da hun kom tilbage, sagde hun: "saavidt jeg kunde forstaa, var Guvernøren og Kofod utenige om Postvæsenet eller saadant noget. De skiftede Ord om et Brev, som Guvernøren vilde have til Sverrig, men Kofod til Danmark. Men saavidt jeg kunde mærke, havde Kofod Brevet temmelig fast i Haanden. De trætledes ogsaa om, hvem der var Vært i Huset. Kofod vilde have, Printzenskjold skulde bede om Kvarter og give sig til Fange."

Det varede imidlertid ikke længe, før man saa, at Printzenskjold havde benyttet sine saakaldte syv Mands Kræfter, og havde oprykket, om ikke Egetræer, saa dog et uhyre kæmpemæssigt Bord, med hvilket han et Øjeblik, lig en gammel Slagsbroder, trykkede sine Modstandere op til Væggen, idet han selv ilede ud af Stuen og ud paa Gaden.

"Til Hjælp," raabte Printzenskjold, "svenske Mænd, hvor I er," og saa sig om.

Fra Bornholmernes Side, der saa, at nu var Øjeblikket eller aldrig, lød det:

"Kom hid, med Kugler og Sølvknap i Vest Som blive skal nu Guvernørens Pest."

I det samme faldt han, truffet i Hovedet, af Klaus Høgs sikre Kugle.

"Vi har handlet som Brødre," sagde Kofod, der kom til. "Det er nok. Lad os nu tænke paa Resten. Bær Liget herover paa Raadstuen, læg Beslag paa de Svenskere i træffe. Og saa omkring i Sognene, fordel Jer hurtigt, id rask omkring, hver til sit Sted, ryst Kirkeklokkens Tunge fortæl at vi har gjort vor Pligt og bed de andre gøre deres. I Morgen skriver jeg til Danmark. Jeg er endnu kun bange for Skibene udenfor Hammerhus, der er i Vente. Men lad mig faa Guvernørens Hest og Uniform, saa tænker jeg, jeg nok fra Strandbredden skal narre Skibene, naar Mandskabet paa dem anlager mig for Guvernøren."

Kunsthonning

Frugtmarmelade
Ægte Honning

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Svinemel,
Hvedeklid,
Rugklid,
Blandsæd,
Havre og
Blodmelasse,
sælges mod Kontant og alieveling af Ernæringsraadets Rekvizitionssedler hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Køb det fortrinlige Centralvarme-komfur

HEKLA!

Meget brændselsbesparende. Kakkeldovne overlødige. Alle Værelserne opvarmes fra Komfuret.

Maskinhandler Holmstrøm
Telefon Rutsker 4.

Færdige Anlæg forevises.

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjærekoste anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Olsker.

Tran til Staldbelysning i de smaa Landbrug sælges i Olsker Brugsforening.

Sogneraadet.

Rejsetæpper

Uldtæpper

Dækkener

Mange Kvaliteter i

Nordlandets Handelshus.

Blommer

Rosiner
Tørrede Æbler
anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vinteren nærmer sig

og man skal til at tænke paa Vintertojet.

Vi har et stort Lager af kulorte og blaa Klædninger i alle Størrelser.

Stortrøjer, Ulsters og Vinterfrakker.

Drengklædninger

i Jakke- og Matrosfacon.

Største Lager i Hatte og Huer.

Underbeklædning, Sokker og Vanter.

Islandske Trøjer, Vanter og Sokker.

Altid lavest mulige Priser.

Nordlandets Handelshus